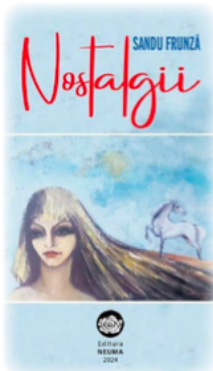

Mircea Daroși

Sandu Frunză, un poet al metaforei

Cunoscut în lumea academică prin lucrările sale de filozofie și teologie, profesorul univ.dr. Sandu Frunză pășește cu entuziasm în spațiul intim al poeziei. Un spațiu în care se întâlnesc iubirea, sacrul și filozofia, scăldate în lumina propriului său univers. După ce a scris numeroase articole, cărți și eseuri cu o largă rezonanță culturală, își face debutul literar cu trei volume de poezii, dezvăluindu-și o altă latură a personalității sale, aceea de poet: „Iubirea ca un vis infinit dăruit unei clipe” (Editura Eikon, 2023), urmat de „Dulcea mea toamnă” (Neuma, 2024) și recent cu volumul „Nostalgii” (Neuma, 2024). Poeziile celui de-al treilea volum sunt însoțite de 10 tablouri ale pictorului Florea Gușă din Rodna, trecut prea devreme în lumea veșniciei, dar readus în actualitate prin străduința prietenului său, prof.univ. Gherasim Solovestru Domide din Baia Mare. Este o idee minunată care aduce un plus de valoare universului poetic al autorului, prin impletirea armonioasă a versurilor cu imaginile color ale renumitului pictor de la poalele Munților Rodnei. Sandu Frunză își structurează poeziile în cinci capitole pe care le intitulează metaforic: Dansând în amurg, Seducătoarea, Amintiri din Paradis, Urme pe cer și În lanurile de lumină. Toate au o pronunțată dimensiune nostalgică, dovadă și titlul volumului, dar și o bogată paletă de reflecții existențiale. Capitolul „Dansând în amurg” cuprinde 20 de poezii încărcate de cugetări prin care „lumea i se pare mai bogată în sensuri și secrete”. În centrul acestei abordări este așezată iubirea, cel mai puternic sentiment uman care își găsește ecou în întreaga sa ființă: „Ca un vis care trece strada/ între imagine și cuvânt/ Du-mă iubire/ Până în brațele iubitei mele/ născută din visul meu diurn/ fugită aievea din stele” (Iamă iubire). Sandu Frunză scrie o poezie modernă, sinceră, sensibilă și expresivă, îmbrăcată în haina strălucitoare a metaforei prin care poetul își etalează capacitatea emoțională și își întrupează povestea de iubire: „Doamne/ Dă-mi puterea să mă înec în ochii ei/ ca într-o zi liniștită de toamnă/ și numai bătaia inimii ei să mă poată salva/ și numai îmbrățișarea ei să mă mai poată aduce la viață/Mi-e dor de undele lacului în care vibra chipul ei/ ca o floare de lotus crescând din sufletul meu/ ca într-o poveste de dragoste ce nu se vrea rostită/ în ciuda pasiunii pentru storytelling/ împărtășită (Dă-mi Doamne). Pe aripile poeziei, Sandu Frunză se întoarce la originile iubirii: „Încă de la începuturile lumii/ Te-am așteptat/ Ca flacăra unei lumânări/ să îndulcești / Întruparea lumii / de vise și iluzii./ O ceară miraculoasă/ care în topirea ei / ne face să fim una! / O singură tăcere” (Te-am așteptat). Pentru poet, simplitatea și naturalitatea se transformă într-un spectacol inedit pe care îl contemplă, precum un pictor impresionist: „Ca un spectacol alb/ contrastând cu cenușii vieții/ ce revelare a luminii ascunsă/ în sufletul anonim al lumii/ ne oferă corcodușii/ Ce încântare a florilor/mărunte/și delicate/ precum noi uneori” (Corcodușii). Contrastele invocate se interferează cu realitățile vieții cotidiene. Mereu în dialog cu iubita, Sandu Frunză este preocupat și de adevărurile biblice privind începuturile vieții pe pământ: „Toți îmi ziceau că tu/ Ca în poveștile cu androgin/ai fost creată din coasta mea/Ceea ce poate să însemne/un paradis sau un infern” (Rai sau Iad). În capitolul „Seducătoarea”, poetul recurge la filozofia vieții, a vieții pămâtenă și a celei de dincolo, aflată sub semnul timpului și al morții: „Moartea/ este o apă/ce se scurge/ În mine/ În tine/ Și în celălalt” (Moartea ca o scurgere de apă) sau „Moartea aieargă sălbatecă prin noi/ E crucial s-o împlânzim/s-o dresăm să țină pasul cu viața” (Iubirea și viața și moartea), dar în stil păunescian el spune: „Murim câte puțin în fiecare zi/Așa ne învață viața și poezii/ Filozofii ne mai salvează spunându-ne/ că numai atunci când credem/că moartea e mai importantă decât viața/suntem într-o situație păguboasă/și spiritual și în registru medical” (Tu bucuria mea). Capitolul „Amintiri din Paradis” începe cu poezia „Prin Maramureș” în care prezența iubitei i se dezvăluie ca o Poartă deschisă ce cuprinde „toată bogăția de timp și de eternitate”. În călătoria sa imaginată prin acest ținut, poetul face reclama horincii tradiționale, elixirul zeilor pământești, dar aduce și un omagiu maramureșencilor: „...niște femei/ pe cât de vânjoase pe atât de dragăstoase,/ gata copii frumoși să nască” (Ođă horincii din Maramureș). Prietenului său Gherasim Domide, însoțitorul legendarului Florea Gușă, îi dedică câteva poezii pline de sensibilitate și aleasă prețuire: „Omul de poveste/Gherasim/ Prietenul meu/ care iubea toamna/și Valea Roșie din Baia Mare/ O flăcără în care ard/ energiile curate/ ale Munților Rodnei” (Despre prietenie), „un neîmplânzit de trecerea timpului”. Pe fondul luptei dintre lumină și întuneric este structurată poezia „Însoțindu-l pe poet în urcușul său”, dar și altele: „În războiul cu mine însumi/ Cuvintele m-au invadat fără număr/ Au învins cu duhul lor înșăngerat/ cu fiurul lor albastru/ Atunci trecutul m-a ajuns din urmă/ m-a bătut pe umăr/ și m-a redat vieții mele”. Ultimul capitol intitulat simbolic „În lanurile de lumină” sunt oglindite chipurile dragi ale unor personaje apropiate sufletului său: mama, tata, sora, fratele și, nu în ultimul rând, pictorul Florea Gușă de pe Măgura, evocări nostalgice de o rară sensibilitate prin care străbate ca un fior iubirea și neuitarea. Sublime sunt versurile din poezia „Fericirea numită Mama”, care ne amintește de fericirile evanghelice: „Fericirea poartă numele tău/Ascuns în cântări de sărbătoare/ purtate de copii de la o casă la alta/ ca într-un ritual al renașterilor viitoare/ trecând dintr-o viață în alta...” Sandu Frunză nu este numai un veritabil om al catedrei, ci și un bijutier al cuvintelor, cărora le dă neasemuite valori artistice: „Cuvintele îți aprind imaginația” îți taie respirația”, te devoră mut”. Poemele au și o tentă religioasă pusă pe seama formației sale intelectuale, dar și a cunoașterii vieții tradiționale. Cu o poezie autentică și un talent care stăruie cu prisosință în actul său de creație, Sandu Frunză poate sta la masa poezilor „să se înfrupte din marele praznic al poeziei”.

Răsunetul cultural

Magazin literar și artistic

Realizat de Societatea Scriitorilor din Bistrița-Năsăud

An. XII; Nr. 12 (140), Decembrie 2024

Apare lunar sub egida Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Cluj

ISSN 2784-0034 ISSN-L 2784-0034

Crăciunul scriitorilor

pag. 4-7

Ioan Aurel Pop, Antoneta Olteanu, Elena M. Cimpan, Ion Buzași,
Iulian Boldea, Ioan Cioba, Florica Bud, Verónica Știr, Victor Știr

foto. Elisabeta Guzu

Poveștile Bistriței

Ion Buzași
Corneliu Gaiu

pag. 10-11

Horățiu Mălăele, Marele Premiu la Festivalul Național
de Proză „Liviu Rebreanu”, înmănat de președintele
Uniunii Scriitorilor din România, Varujan Vosganian

pag. 12-13